

PROSJEKT / KULTUR

Anno *Hamar*

ALL (Atelier Lorentzen
Langkilde)

Men skal vi dyrke det ordinære? Sjelden har jeg sett en tydeligere illustrasjon av en holdningsendring til hva arkitektur kan og bør være, enn det nye museumsbygget på Domkirkeodden på Hamar, skriver Gaute Brochmann.

Arkitektur
Utgave 4 2026

Foto (toppbilde)
Bruno Gilberto

Tekst:
Gaute Brochmann
Kritikk

Som mange vet, har Anno to svært prominente naboer, nemlig Storhamarlåven til Sverre Fehn, som stod ferdig i 1974, og det såkalte Vernebygget til Lund & Slaatto fra 1998.

Begge kan karakteriseres som hovedverk fra to av de viktigste norske arkitektpraksisene fra forrige århundre, og mange tenkte derfor at en ny konkurranseutlysning på Domkirkeodden ville bety at et av dagens etablerte kontorer kunne få oppføre et like karaktersterkt og kompromissløst verk med vår tids preg.

Men da det ferdige resultatet åpnet for publikum forsommeren 2026, kan man trygt si at det ikke ble tilfelle. Museet fikk ikke noe nytt arkitektonisk storverk. Og de ønsket det seg heller ikke.

Nøkkelinformasjon Medarbeidere Sted Miljø Annet

Arkitekt
ALL (Atelier Lorentzen Langkilde)

Bruttoareal
4800 kvm.

Oppdragsgiver
Anno Museum, Nasjonalarkivet

Ferdigstilt
2026

Da jeg snakket med de prosjektansvarlige fra museets side, var de tydelige på at det var funksjon og praktisk bruk som var de førende premissene denne gangen. Dermed falt valget på en ganske enkel bygning, hvis eneste karakteristiske trekk må sies å være det skrånende taket. Dette skal hinte til en slags landskapstilpasning, der den gresskledde takflaten er ment å bidra til at bygningen blir en del av det hellende terrenget som bølger ned mot Mjøsa fra tomten der Anno er bygd.

Men dette er et så vagt grep at det kun kan sees på flyfotoer eller fra noen helt få punkter på gangstien nedenfor.

Store vindusflater vender ned mot Mjøsa, noe som er veldig fint i gang- og kafé-områdene — og litt mer utfordrende i utstillingsrommet.

Foto: Bruno Gilberto

Man skal lete litt for å finne gode vinkler å fotografere fra når bygningens intensjon om å være en del av landskapet skal dokumenteres.

Foto: Bruno Gilberto

Tvert imot: Når man ankommer huset fra parkeringsplassen og møter inngang og hovedfasade, ligner dette på alle måter et ganske ordinært ungdomsskolebygg. Et ukunstlete preg som understrekes av en utvendig solavskjerming som trekker helhetsinntrykket solid ned til et nivå langt under det mange nok så for seg da konkurransen ble utlyst.

I forbindelse med annonseringen av vinneren, ble det også gjort et poeng ut av at om man virkelig ville ha terrengtilpasning, kunne man ikke da valgt forslaget som grov alle de nye funksjonene ned i bakken, og gav tomten tilbake til kulturlandskapet?

Men en slik kompliserende, fordyrende og potensielt lite ansatt- og besøkende-vennlig løsning, ble nok ikke en gang vurdert denne gangen. Både Fehns statiske utstillingsløsninger og Lund & Slaattos drivhuslignende konstruksjon har sine praktiske utfordringer.

Og med dette fremst i bevisstheten, valgte museet denne gangen å ikke legge kreftene i å dyrke faglig avantgarde, men heller å sikre god akustikk, fleksible romløsninger og imøtekomme en rekke tekniske krav som ikke minst fulgte med arkivfunksjonen som er en vesentlig del av prosjektet.

Resultatet? Det er vanskelig å si at det er dårlig, men det er umulig å la seg begeistre. Jeg opplever det dessuten som en stor ironi at dette ene grepet man har tillatt seg med et skråtak, etter min mening forringer selve utstillingsrommet ganske radikalt.

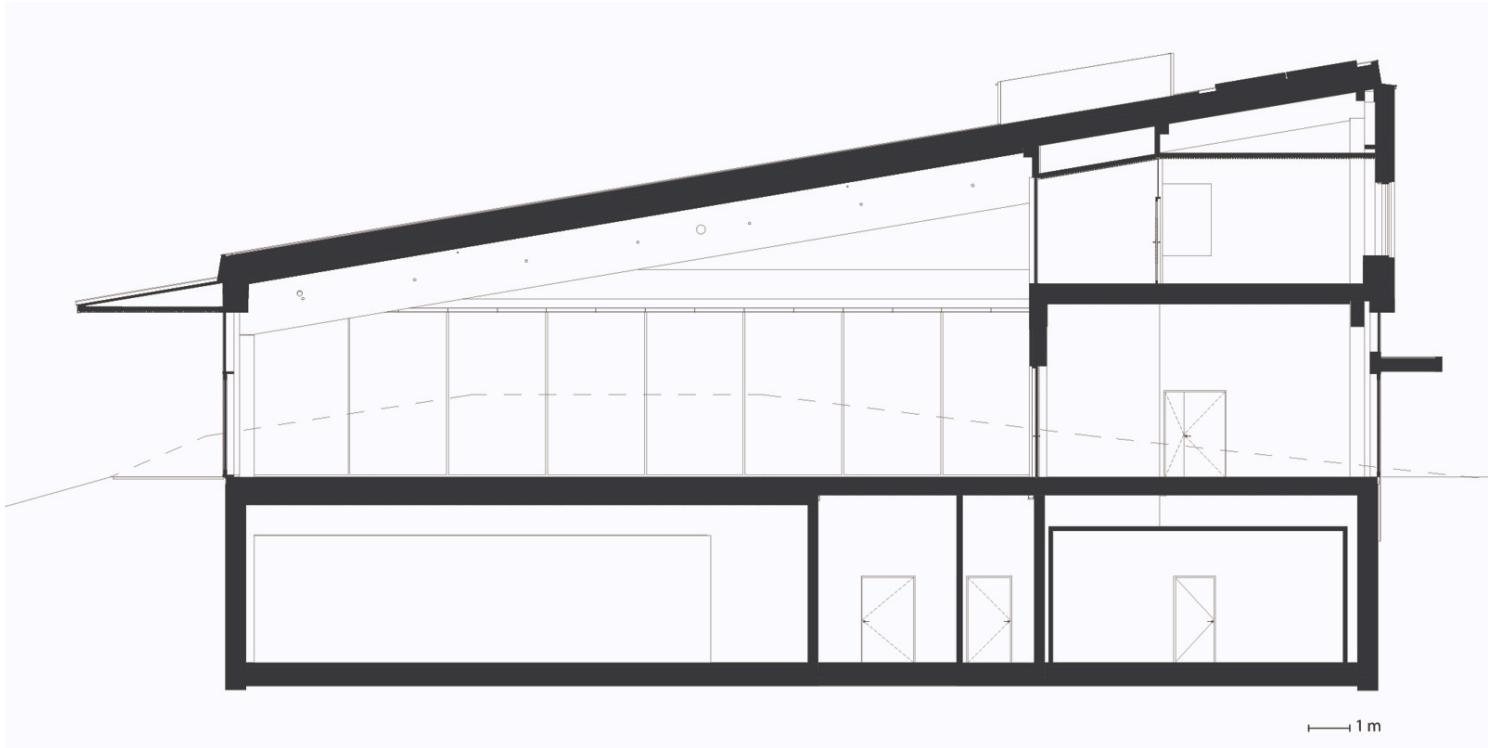
En stor, asymmetrisk hall med store vindusflater på to av fire vegger, er jo ganske langt unna den praktikaliteten man ønsket seg. Men utover dette, er huset helt fint løst: Åpnet og luftig, lett å lese og behagelig å bevege seg rundt i.

Min konklusjon er derfor som følger: Etter å ha dyrket individuelle uttrykk i arkitekturen i et drøyt århundre, har vi havnet i en situasjon der vi på mange måter mangler en felles standard for hva god arkitektur er.

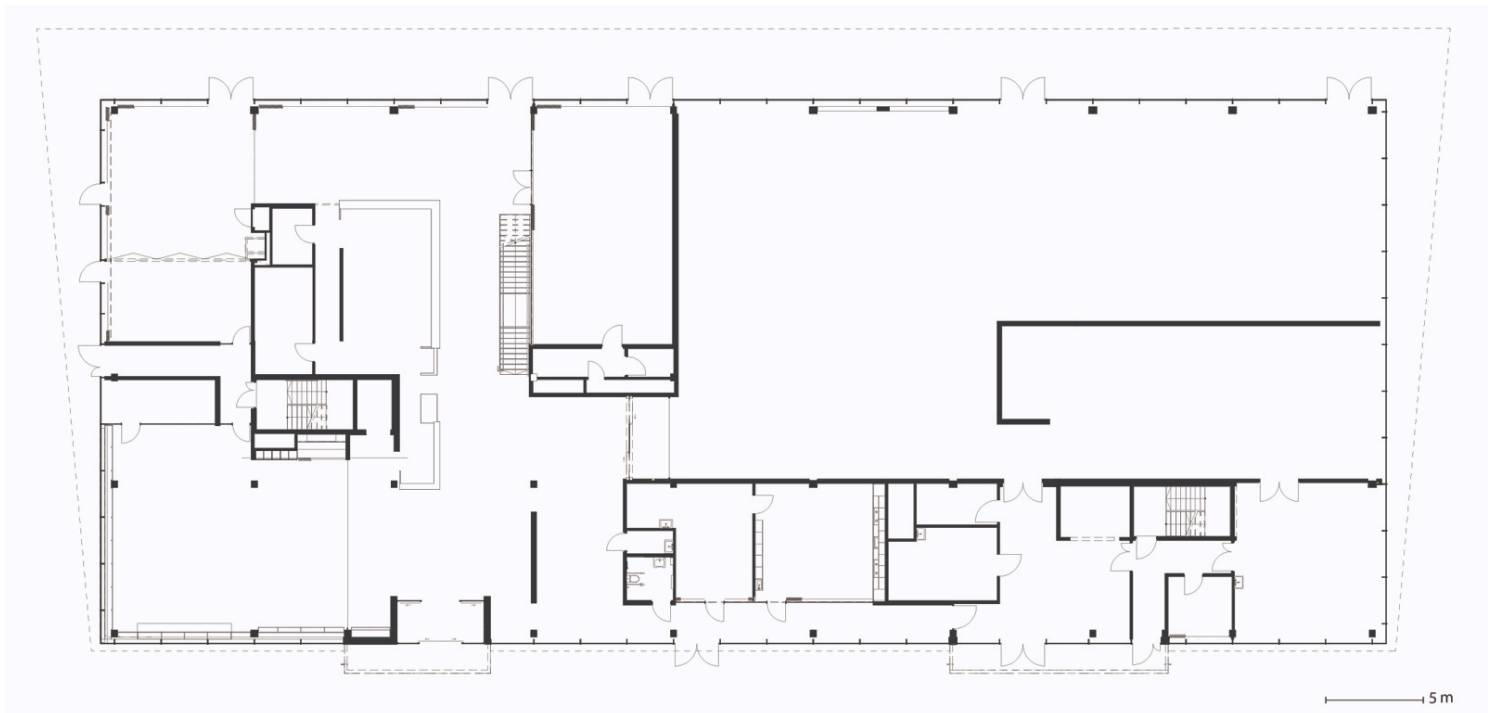
Med andre ord: Når vi ikke søker det ekstraordinære (slik Fehn eller Lund & Slaatto gjorde), ender vi opp med det ordinære. Det er enten praktbygg eller praktiske bygg.

Og mitt håp er at det fjerde museumsbygget som en gang skal bygges på Domkirkeodden blir tegnet og bygd i et klima der disse to kvalitetene ikke er en motsetning, men kan forenes i et arkitektonisk

uttrykk der god bruk og høy arkitektonisk kvalitet kommer sammen på en liketil og ukunstlete måte, som fremstår nesten umulig å frembringe akkurat nå.

Snitt. Illustrasjon: ALL (Atelier Lorentzen Langkilde)

Plan første etasje. Illustrasjon: ALL (Atelier Lorentzen Langkilde)

Domkirkeodden i Hamar

→ Det nye museumsbygget er utformet som et shelter innskrevet i landskapet med en ensidig takhelling mot Mjøsa som følger landskapets topografi.

→ Bygget er utformet med to etasjer og full kjeller. 1.etasje rommer hovedsakelig publikumsfunksjoner, som utstillingsarealer, restaurant og bibliotek. I 2.etasje ligger lokalene til Anno Museum og Arkivverkets administrasjon. Kjelleren rommer blant annet arkiv, lager, garderober og toaletter.

→ Tre er valgt som hovedmateriale både inne og ute, for å skape imøtekommende arkitektur som forholder seg til de eksisterende historiske bygningene. Det er brukt limtresøyler og -dragere supplert med betongvegger rundt trapper- og heiskjerner. Bærende kjellervegger og dekk til kjeller er utført i betong. Bygget er oppført som passivhus.

Neste prosjekt

Nasjonalmuseet – Arkitektur

Arkitekt Sverre Fehn AS

Meld på nyhetsbrev

Din e-postadresse

- ☐ Arkitektur vil bruke denne informasjonen til å sende deg våre ukentlige nyhetsbrev. Om du senere skulle ønske å melde deg av dette nyhetsbrevet kan du enkelt endre dette nederst i nyhetsbrevene du mottar fra oss eller ved å kontakte oss på redaksjon@arkitektur.no. Vi behandler din informasjon med respekt. Se vår personvernerklæring for mer informasjon. Ved å klikke på knappen gir du ditt samtykke til at vi lagrer informasjonen i samsvar med disse vilkårene.

☐ I am human

hCaptcha
[Privacy](#) - [Terms](#)

Meld på

Kontakt oss

redaksjon@arkitektur.no

Debattinnlegg, tips og andre henvendelser.

Annonser hos oss?

Annonser

Vil du annonsere i Arkitektur? Les mer her.

Sider

Følg oss

Redaktør

Gaute Brochmann

Arkitektur er et tidsskrift utgitt av [Norske arkitekters landsforbund](#).

